

**Stiens 23 oktober 2011,
Prediker 8, 1-9 / Johannes 10, 1-21**

Gemeente van Jezus,

Twee weken geleden is mijn lieve hond Sarah ingeslapen. Velen van u zullen haar gekend hebben. Ze kwam in 1997 toen ik in Stiens woonde. Ze is 14,5 geworden en ze heeft een prachtig hondenleven gehad. En ik heb aan Sarah een hele lieve hond gehad. En ik mis haar verschrikkelijk.

Maar twee weken geleden moest ik zelf de beslissing nemen om haar te laten inslapen. Ze was oud, ze kon nauwelijks meer lopen, het hart was lek en op, en in de laatste nacht hield ze veel vocht vast. En in die nacht heb ik zelf de beslissing genomen. Morgen is de dag.

En het was denk ik op het juiste moment, ze was moe en oud, maar ze was niet helemaal op, ze was nog helemaal Sarah, vooral in die prachtige hondenkop. En die kop heb ik in mijn handen gehouden toen ze insliep bij mij thuis.

Ik moest beslissen. De dierenarts deed dat niet. En Sarah kon het niet. Dus ik moest de knoop doorhakken en ik denk dat ik het goed gedaan heb. Ik heb altijd goed voor Sarah gezorgd, en uiteindelijk de goede beslissing genomen. Ik was letterlijk Sarahs goede herder.

Het zat er natuurlijk al een hele poos aan te komen, dat Sarah oud werd. En dat zet je toch aan het denken: Ik moet beslissen, die hond is volstrekt afhankelijk van mij, ze is aan mijn zorg toevertrouwd. Maar het zet mij ook aan het denken over leven en dood. En hoe wij daarmee omgaan. Het brengt beelden in mij naar boven uit het verpleeghuis, waar ik werkte, en waar mensen tot in lengte van jaren zeer oud en zwak en ziek in een bed lagen voordat uiteindelijk het lichtje uitging. En dat er in al die jaren niemand was, die een beslissing kon of mocht nemen. En ook dat het leven lijden werd en misschien nauwelijks meer kwaliteit had.

Het brengt ook beelden in mij naar boven uit die recente documentaire over mevrouw Helder, die op hoge leeftijd zelf kon kiezen voor euthanasie, en die omringt met liefde en zorg rustig in kon slapen, om niet meer wakker te worden. Zij kon, zou ik willen zeggen, zelf haar eigen goede herder zijn op dat moment.

Maar het brengt ook opnieuw de herinneringen in mij naar boven dat ik aan het ziekbed zat van mijn moeder en dat zij zo zwaar lichamelijk leed, dat ik er van binnen kapot aan ging en later vaak in stilte heb geschreeuwd: Zo hoort het niet te gaan!

En allerlei vragen over God en over geloof en over vertrouwen.

Het had bijna ook iets goddelijks dat ik zelf de beslissing nam over het einde van het leven van hond Sarah. Ik ervoer het als een hele positieve beslissing. En dan noemt Christus zichzelf de Goede Herder en dan denk ik: Zou God dan zo zijn? Is dat dan niet de diepste ziel van God, dat Hij goed is? En, is dan de volgende vraag: Op welke wijze is Hij goed, m.a.w. hoe ervaren u en ik dat? En hierbij die levenslange vraag: Hoe geloven wij, hoe durven wij te leven en te sterven?

Het loont de moeite om van Jezus te horen hoe hij God herkent. Jezus herkent zijn Vader aan zijn stem. Hij zegt in de gelijkenis: “God roept de schapen bij namen, ze herkennen zijn stem en volgen Hem. En wanneer Hij al zijn schapen naar buiten heeft gebracht, loopt hij voor ze uit en de schapen volgen hem omdat ze zijn stem herkennen.”

Blijkbaar kunnen wij God herkennen aan zijn stem, zijn goede stem zou ik willen zeggen.

Maar er zijn, naast goede en liefdevolle, ook vele negatieve en slechte stemmen. Er zijn de pessimisten, zoals Prediker, waar we enkele citaten van lezen: “Wie kent de verklaring der dingen? Alles heeft zijn tijd en wijze en het kwaad is in alle mensen. Niemand weet toch wat er zal gebeuren. De één heeft macht over de ander, zodat er alleen maar onheil is.”

Prediker, die de stem van God kende, boodschapt moedeloosheid. Het is de pessimist die wij ook horen in een omstander bij een zieke, die zegt: Dit zal wel niet goed komen. De pessimist, dat is diegene die de toekomst wantrouwt en geen zekerheden meer wil kennen, en dus geen houvast heeft.

Ik geloof niet in een pessimistische God, gemeente.

Zijn stem is ook optimistisch als Hij zegt: “Ik ben die ik ben. Ik ben er voor jullie. Ik heb de ellende van mijn volk gezien en mij over hen ontfermt.” In die God geloof ik. Zijn Naam en stem betekenen: De Aanwezige. Gods naam is niet: Ik zal eens zien of ik nog wat tijd heb voor mijn schepping en de mensen. Nee, zijn Naam is: Ik ben bij jullie, wat er ook gebeurt.

Jezus zegt ook niet: Ik wil wel proberen een goede herder voor jullie te zijn, nee, Hij zegt: “Ik ben de goede Herder. Ik ben de deur.” Hij is het en Hij doet het, dat is daarmee in één adem gezegd. Hij zegt het en hij doet het. Ook een beeld van God??

En Prediker mag dan een pessimist zijn, hij geeft zichzelf wel hints naar een begaanbare weg. En dan spreekt hij over wijsheid. Wijsheid heeft ons een milde blik zegt Prediker. En dat woord houd ik ook graag vast en in ere.

Want het is denk ik de menselijke wijsheid die ons kan en zal openen voor de stem van God, die op verschillende wijzen en op verschillende momenten tot ons komt.

Er zijn momenten dat de wijsheid bij ons ver te zoeken is. Dat we redeloos, radeloos en ontroostbaar zijn en God op een afstand houden en zijn stem niet horen en niet verstaan.

En toch diep in ons hart leeft er bij tijden een ernstig en intens verlangen naar dat goede van die goede Herder. Een intens verlangen in ons, dwars tegen alle pijn en verdriet in, dat het goed zal zijn. Dat God alle dingen doet meewerken ten goede voor hen die God liefhebben. Dat verlangen.

En dat verlangen is er ook diep in ons als het leven ons aanvecht en pijn doet. Ook dan, dwars voor boosheid, ontsteltenis en verdriet heen, verlangen wij naar de goedheid van God, zien wij met een milde blik naar God.

De pessimist zegt in zijn hart: Het zal mijn tijd wel duren, kome wat komt. De optimist durft te leven op de adem van Gods stem. Dat is wat gemeente, om dat te durven! Leven op de adem van Gods stem, die zegt: Ik ben met je, ik ben je goede Herder. Ik ben gekomen, opdat Julie leven hebben en overvloed

Hoe kunnen wij in wijsheid geloven in de goede God?

Wat is het goede van deze God? En hoe leven we daarmee?

Het blijft een ingewikkeld spiritueel vraagstuk, gemeente. In de vele gesprekken die ik als pastor heb gevoerd kwam dit zeer regelmatig aan de orde: Waarom greep God niet in in die en die situatie? En dat brengt mij bij de vraag: Is God een beslisser, een doener, in ons leven?

Als wij van Jezus leren: God zegt wat Hij doet, dan zouden wij toch moeten geloven in een dader God, in een beslisser God. Maar dan blijven wij met het eeuwige dilemma zitten dat God naar ons inzicht regelmatig niets beslist als er veel menselijk lijden is. Ik begrijp heel goed, en een kind kan dat begrijpen, dat God niet op commando zijn goedheid betuigt aan ons mensen. Dat begrijpen wij wel. Maar blijft er dan een redelijke God over waarin wij kunnen geloven? Of is het juist de wijsheid die ons tot de slotsom brengt: Er is geen God, er is slechts leven, en sterven.

Ik meen dat het antwoord op deze spirituele grondvragen van zeer persoonlijke aard zal zijn.

Het hangt er namelijk heel erg van af hoe je biografie is verlopen, wat je hebt meegemaakt in je leven, hoe je naar God kijkt. En tegelijk zeg ik: Ons mensen past ook grote bescheidenheid om voltooide dingen over God te zeggen, want wat weten wij nu eigenlijk tussen hemel en aard.

Of je God ervaart als een beslisser, als een afwezig, of als de aanwezige, de liefdevolle dat verschilt van mens tot mens en van situatie tot situatie.

Ik zal een voorbeeld geven uit mijn eigen biografie: Als vijftienjarige jongen zat ik in de voorste bank van de gereformeerde kerk in Sexbierum, bij de uitvaartdienst van mijn moeder, ik was ontroostbaar en kapot en alles wat op dat moment van en over God werd gezegd, daar moest ik niets van hebben.

Twee weken geleden, 33 jaar later, zit ik op precies diezelfde plek in de gereformeerde kerk in Sexbierum, maar nu las predikant, die geroepen is om de stem van God te vertolken, en ik voelde vertrouwen en liefde.

U zult in uw leven over vergelijkbare ervaringen kunnen vertellen. De ene keer zie je God zo en de andere keer weer anders. Maar ik besef, dat wij dan spreken over de menselijke ervaring. En vanuit menselijke ervaringen kun je nauwelijks iets voltooids over God zeggen. Vanuit onze ervaringen spreken wij slechts gebrekkig over het diepste wezen van God.

Na jaren besef ik nu ook, dat alleen God zelf over zichzelf kan zeggen wie Hij ten diepste is. En dat het aan mij is om op de adem van die stem te durven leven, wat er ook gebeurt. En dat dat geen rekensom is, maar een groot avontuur.

Een waagstuk, maar niet zonder leiding, een avontuur, maar niet richtingloos.

Het is uiteindelijk niet aan mij om te zeggen wie de goede God is.
Het is aan God om mij te zeggen dat hij goed is.
En het is aan God om mij te leiden door dalen van diepe duisternis, toen het geloof
aangevochten en beproefd werd.
Het is aan God om liefde te zijn in de wereld.

Maar leven met die God en leven in deze wereld betekent ook: Avontuur.
Hoor maar hoe Jezus in zijn gelijkenis vertelt hoe de schapen door de herder naar
buiten worden gebracht. Dat is beeld van een avontuurlijk leven. Wij, u en ik moeten
erop uit in het leven in deze wereld, om van het leven iets bijzonders, iets goeds, iets
moois en iets zinvol te maken. Wetende dat het avontuurlijk is, gevaarlijk bij tijden,
eenzaam soms ook, maar ook enerverend en boeiend en schitterend. En wetend en
gelovend dat de God die ons heeft geschapen altijd bij ons is, en wetend en gelovend
dat Hij die nabijheid in Christus waar maakte, die zijn leven gaf voor de schapen.

Nog steeds heb ik moeite om God een beslisser te noemen. En toch probeer ik te
geloven in God die spreekt en doet. Dat is denk ik het raadsel van mijn spirituele reis.

Ik blijf moeite hebben God een beslisser te noemen in mijn leven, maar ik durf God
wel mijn leidsman te noemen, die mij op beslissende momenten de goede richting
wees. Maar ik moest het wel zelf doen, ik moest zelf die goede weg inslaan. En
onderweg in je leven hoop je dan dat je op die beslissende momenten inderdaad de
goede kant bent opgegaan.

In wijsheid durf ik te zeggen dat al ons spreken voer God stamelen is. En in wijsheid
durf ik hoog te houden, dat God meer is dan wat wij ervaren en beseffen. En dat is
precies wat de Schrift ons zegt.

Het maakt ook verschil waar je bent in de wereld. Het zou wonderlijk en vreemd zijn
als ik hier op de preekstoel uit Annie M.G. Schmidt zou staan voor te lezen. Het is
passend dat hier de Schriften spreken, en wij ons hart ervoor openstellen, en dan ons
laten verrassen, ons laten aanraken, ons laten inspireren. Hier is de plek waar wij de
stem van God horen, maar juist daarom kunnen wij hier ook de diepste troost ervaren
die er maar mogelijk is.

In de kerk horen wij niet de uitkomst van de rekensom van ons leven, in de kerk
horen wij de vertrouwde stem van onze goede Vader, die wij vertrouwen zoals een
kind zijn eigen vader en moeder vertrouwt.

En met die stem in ons oor, durven wij op de adem van God te leven.

Durven wij bij het graf te zeggen: God is goed.
Durven wij erop te vertrouwen dat het waar is wat wij geloven.
Durven wij het avontuur van het leven aan, buiten deze muren, om ons te
bekommeren om hen die het moeilijk hebben.
Durven wij stem te geven aan onze vragen en klachten en zorgen.
Levend vanuit God durven wij stem te geven aan wie geen stem meer hebben.
Christus zegt: "Ik ben gekomen om jullie leven te geven in al zijn volheid".

Laten wij leven op de adem van Gods stem. Dan is het goed en dan komt het goed.
AMEN